

بسمه تعالی

صور تجلسه کمیته محیط زیست و منابع طبیعی خانه معدن ایران

تاریخ: ۹۹/۵/۲۹

اسامی حاضرین

آقایان مهندس گل علیزاده، مهندس بهرامن، مهندس خادم آستانه، مهندس یوسفیان، دکتر مدبری و خانم دکتر رکنی

شرح جلسه

کمیته معدن، محیط زیست و منابع طبیعی خانه معدن ایران با رویکردهای جدید اجرایی تشکیل جلسه داد
دبیر کمیته: مهندس گل علیزاده، معاون مرکز ملی هوا و تغییر اقلیم سازمان حفاظت محیط زیست
مهندس بهرامن با شرحی بر روند اقدامات گذشته کمیته و ضمن تشکر از تمامی اعضا و اقدامات انجام پذیرفته و تهیه
گزارش های متنوع و کلیدی و ارجاع آنها به ارگانهای ذیربط جهت سیاستگذاری های توسعه ای و نه پرونده سازی و
ایجاد مشکلات بیشتر توضیحاتی را ارائه و خاطر نشان کرد که از دیدگاه خانه معدن ایران ، معدنکاری بدون در نظر
گرفتن بحث های زیست محیطی قابل قبول نبوده و ما با نگاه به گذشته سعی میکنیم بدرستی آینده را بسازیم.
در این بخش نیز یک بازنگری را انجام داده ایم و از آقای مهندس گل علیزاده خواهش کرده ایم که ادامه کار را دست
بگیرند، از طرفی نیز ما تمام نتایج جلسات را از طریق رسانه در اختیار تمام اعضا (معدنکاران ، مصرف کننده ها ، مقام
های دولتی و ...) قرار می دهیم.
بخش معدن در بخش فرآوری رو به جلو بوده و فرآوری مواد معدنی با استفاده از فناوریهای گوناگونی به منظور
جداسازی کانی های با ارزش از زمینه باطله صورت می پذیرد که در این امر پارامترهای زیست محیطی نیز باید
ملحفوظ گردند.

بدین منظور ضروری است در اولین قدم عوامل آلوده کننده محیط اطراف و نزدیک به محل کارخانه فرآوری شناسایی شوند. اگرچه اکثر نواحی معدنی و کارخانه های فرآوری خارج از مراکز پر جمعیت شهری قرار دارند ولی اثرات سوء عملیات معدنی و فرآوری بر طبیعت اطراف آن غیرقابل انکار است و این مهم امریست اجتناب ناپذیر و ما در راستای توسعه باجبار در این مسیر باید گام برداریم، و در این راستا نباید از لحاظ زیست محیطی و منابع طبیعی عقب بمانیم چرا که توسعه پایدار در گروهی رعایت مسایل زیست محیطی است.

طرحی که ما داریم این است که هر معدن باید در هر مرحله از پیشرفت، طرح بازسازی نیز در آن دیده شود و باید بازسازی زیست محیطی را خود معدنکار همزمان در خود طرح معدنی ببیند و انجام دهد، ما بسیار پیگیر هستیم و از دولت و نهادهای ذیربط خواستار این کار هستیم، ما و معدنکارها نیز بعنوان بخش خصوصی آمادگی داریم که این فعل را انجام دهیم.

مهندس گل علیزاده: همانگونه که مهندس بهرامن فرمودند بازسازی محیط زیست بسیار مهم است و اگر معدنکار این را بداند که باید خودش بازسازی زیست محیطی را انجام دهد از ابتدا این موضوع را در نظر می گیرد. ما در محیط زیست اصلا بعنوان تابلوی ایست نیستیم و اینکه کاملا در راه تولید و معدنکاران هستیم ولی بحث زیست محیطی برای ما مهم است. نظر خود بنده این است که به سمت ضوابط برویم.

سازمان محیط زیست نیز یک گروهی متشکل از دانشگاه ها و ارگانهای زیربط دارد که پیگیر آن است.

یکی از چالش های ما آگاهی از قوانین و ضوابط است که ما دنبال یک پکیج آموزشی برای این منظور هستیم و بسیار بهتر است که ما دنبال یک زبان مشترک و فهم مشترک در این زمینه باشیم. متاسفانه دستگاه های اجرایی بسیار بی انگیز هستند. ما قوانین را تصویب میکنیم ولی در بحث اجرا بسیار ضعیف عمل می شود.

مهندس بهرامن: بخش آموزش نیاز اولیه معدنکاری ما در بحث محیط زیست است و ما باید این مشکل را رفع کنیم ما آمادگی کامل داریم برای اجرای تمام برنامه هایی که از طرف منابع طبیعی و نهادهای تصمیم گیرنده تصویب میکنند. چون تمام این عوامل برای ما سودآور است و همه ما در این موضوع ذینفع هستیم.

دکتر رکنی : چون کمیته محیط زیست یکی از کمیته های مهم و کلیدی برای خانه معدن ایران است در صدیم تا کمیته های استانی مربوط باین کمیته را با محوریت کمیته محیط زیست خانه معدن ایران در زمانی مشخص راه اندازی نماییم.

گل علیزاده : جهت بحث استانی بسیار مشتاق هستیم این کار انجام شود. اما باید ابتدا برای آنها دستور کار مناسب در نظر گرفته شود تا مانند سایر کمیته ها دچار خستگی و عدم تحرک نشوند. باید برای NGO یک برنامه مناسب در نظر بگیریم تا بصورت احساسی عمل نکنند و بر اساس کارهای کاملا کارشناسی کارها و موارد را پیش ببریم. مهندس بهرامن : ما باید با کار فرهنگی و آموزشی دغدغه ها را از ذهن مردم خارج کنیم و نگاه جدید به مردم بدهیم این را باید ما با تجربیاتمان بسازیم.

مهندس خادم آستانه : کاش تمام قسمت هایی که آسیب می زند به منابع طبیعی مانند خانه معدن پیگیر باشند جهت احیا محیط زیست. می بینیم که احداث آزاد راه ، جاده ، راه آهن و ... بیشترین آسیب را به منابع طبیعی می زند و متاسفانه نظارتی وجود ندارد و خودشان هم بی اعتنا می گذرند.

اول شناخت آسیب و بعد مشخص کردن قابل یا غیر قابل جبران بودن آن.

اگر ما ابتدا پیوسته های سبز را در نظر بگیریم از مرحله اکتشاف تا استخراج و فرآوری به این می گویند پیشگیری و می توانیم برنامه ریزی شده پیش برویم چون موقعی که به بهره برداری رسیدند به سختی می توان بر این موضوع تاکید داشت.

مهندس بهرامن : متاسفانه ما نگاه مستضعفانه نمی بینیم طرحی که توجیه اقتصادی ندارد را دستور به اجرا می دهیم، ما نمی توانیم انفال را از بین ببریم و این کار متاسفانه ناکار آمد و غیرسازنده است.

دکتر مدبری : آموزش و اطلاع رسانی واقعا بحث مهمی است NGO ها واقعا آگاهی ندارند و مشکلات را بیشتر می کنند. الان بهترین زمان برای پیش بردن کارهاست.

حتی می توان برای کمک کردن و نظارت یک رشته محیط زیست به نظام مهندسی معدن اضافه کرد و کمک سازمان

باشد. قوانین ما سختگیرانه است و درست نیست واقعا اجرای آن مشکل است.

کلمه ای که همه اتفاق نظر دارند توسعه پایدار است و باید به این سمت برویم.

مهندس یوسفیان، رئیس کمیته مصالح ساختمانی خانه معدن ایران: شاید برای جلسه اول زود باشد ولی باید نقش

آلودگی شن و ماسه را مشخص کنیم و چون این موضوع باعث مظلومیت ما شده ما را جز آلوده کننده های اصلی هوا

می بینند.

معادن ما طبعا در کنار شهرها هستند و این امر که آلودگی آن از جانب ماست کارشناسی نمی باشد چون برای انتقال

این آلودگی حداقل باید ۲۰ کیلومتر بر ساعت باد داشته باشیم تا ذرات منتقل شوند. به نظر بحث های این چنینی

درست نیست و باعث تخریب هم صنفی های ما می شود.

کشاورزی معاون سازمان نظام مهندسی معدن: سازمان نظام مهندسی معدن قوانین خود را دارد. هیچ معدنی در کشور

وجود ندارد که مسئول فنی نداشته باشد ما ابتدا باید تلاش کنیم که محیط زیست و منابع طبیعی را با معدنکار آشنا

کنیم.

ما باید توامان هم معدن را ببینیم هم محیط زیست را، ناچارا ذات معدنکاری تخریب است اما باید یک تعادلی در این

امر بوجود آید و مشکلات را با تعامل حل کرد. متاسفانه خیلی از تصمیم هایی که در تهران گرفته می شود در

شهرستان اعمال نمی شود.

ما به مسئولین فنی سه دوره آموزش محیط زیستی داده ایم و می توانند کمکی برای محیط زیست باشند.

مصوبات جلسه

ردیف	موضوع	مسئول اجرا/ پیگیری	مهلت
۱			
۲			

تاریخ: ۹۹/۵/۲۹

بسمه تعالی
صورتجلسه کمیته محیط زیست و منابع طبیعی خانه معدن ایران

تاریخ: ۹۹/۶/۱۹

بسمه تعالی
صور تجلسه کمیته محیط زیست خانه معدن ایران

اسامی حاضرین

دکتر داریوش گل علی زاده،

شرح جلسه

آنچه در دومین جلسه رسمی از دور جدید جلسات کمیته محیط زیست خانه معدن ایران گذشت...

رئیس کمیته: دکتر داریوش گل علی زاده، معاون محترم مرکز هوا و تغییر اقلیم سازمان حفاظت محیط زیست در این جلسه مقرر شد؛

۱- از ظرفیت ناظران نظام مهندسی معادن، به عنوان ناظران محیط زیست و منابع طبیعی استفاده شود و در این خصوص هماهنگی لازم از سوی سازمان حفاظت محیط زیست و سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری با ادارات کل استانی انجام شود.

۲- مقرر شد؛ با توجه به در دست اجرا بودن پروژه تدوین دستورالعمل های زیست محیطی فعالیت های معدنی در سازمان حفاظت محیط زیست، ظرف یک هفته پیگیری لازم در خصوص نحوه مشارکت کمیته محیط زیست خانه معدن در اجرای پروژه صورت پذیرفته و نتیجه به کمیته اعلام گردد. در این خصوص روش های مختلف مشارکت مدنظر قرار گیرد.

۳- مقرر گردید؛ با توجه به تنوع موضوعات کمیته، به منظور بکارگیری ظرفیت های تخصصی، کارگروه های تخصصی زیر تشکیل شود:

✓ - کارگروه تخصصی آموزش، تحقیقات و فناوری با مسئولیت دکتر مدبری

✓ - کارگروه تخصصی بازسازی معادن با مسئولیت مهندس خادم

✓ - کارگروه تخصصی قوانین و مقررات با مسئولیت دکتر گل علیزاده

✓ - کارگروه تخصصی نظارت و پایش، با مسئولیت مهندس فتاحی

روسای کارگروه ظرف مدت یک تا پایان شهریور اعضای کارگروه به کمیته معرفی نمایند.

۴ - مقرر شد؛ در خصوص ایجاد موزه معدن، اطلاعات طرح های موجود جهت پیگیری اجرای طرح ها در اختیار کمیته قرار گیرد.

۵ - مقرر گردید؛ مکاتبه ای با معاونت محیط زیست انسانی سازمان حفاظت محیط زیست صورت پذیرفته و ظرفیت های خانه معدن جهت همکاری اعلام گردد.

۶ - مقرر گردید؛ وزارت صمت چالش های پیش روی فعالیت های معدنی را در حوزه محیط زیست و منابع طبیعی احصاء و در اختیار کمیته قرار دهد.

۷ - مقرر گردید؛ احکام اعضای کمیته از سوی ریاست خانه معدن صادر گردد.

۸ - مقرر شد؛ تعدادی از اعضای کمیته در بازدید مشترک خانه معدن و وزارت صمت از معادن شهریار و قدس در تاریخی که متعاقبا اعلام خواهد شد حضور یابند.

۹ - مقرر شد؛ در خصوص برگزاری جلسه مشترک با نمایندگان محیط زیست و منابع طبیعی استان ها هماهنگی لازم از سوی خانه معدن صورت پذیرد.

مصوبات جلسه

ردیف	موضوع	مسئول اجرا/ پیگیری	مهلت

تاریخ: ۹۹/۶/۱۹

بسمه تعالی
صور تجلسه کمیته محیط زیست خانه معدن ایران

			۱
			۲

اسامی حاضرین

مهندس فتحی، مهندس بهرامن، مهندس گل علیزاده، مهندس کشاورز پور، دکتر رکنی

شرح جلسه

آنچه در کمیته محیط زیست خانه معدن ایران گذشت....

دستور جلسه:

- ۱- ارائه پروتکل های زیست محیطی سدهای باطله توسط جناب آقای مهندس فتحی
- ۲- احصاء چالش های زیست محیطی معادن جهت طرح در جلسه مشترک با مسئولین کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی مربوط به مشکلات زیست محیطی

مهندس بهرامن:

کمیسیون صنایع و معادن مجلس مواردی را درباره محیط زیست مطرح کرده اند که اگر ما اطلاعات درست و مناسبی به آنها ندهیم امکان دارد که موارد را به صورت صحیح و مناسب تصویب نکنند. کمیته محیط زیست ما باید اطلاعاتی را به متولی ها و تصمیم سازها بدهد که اشتباهی برای آنها پیش نیاید.

مهندس گل_علیزاده:

ما می توانیم در کمیته محیط زیست مشاوره های خوبی به متولیان قانونگذار بدهیم و حتی کمیته محیط زیست می تواند با مشارکت در تدوین قوانین جدید توسط متولیان کمک های کاملاً تخصصی و کارشناسانه ای را ارائه دهند. کمیسیون صنایع و معادن می تواند حتی با دعوت از اعضاء کمیته در امر قانون گذاری از ما کمک بگیرند.

مهندس فتحی:

ما در سازمان حفاظت محیط زیست و دفتر آب و خاک قرار شده است که در بحث آب های زیرزمینی منابع آلوده کننده را مشخص کنیم که یکی از آنها سدهای باطله می باشد.

بر اساس این تحقیقات یکسری دستورالعملهایی را تدوین و ابلاغ کرده ایم به ادارات کل محیط زیست و وزارت صنعت در ارتباط با معدنی که دارای سدهای باطله هستند. پایش های پیش بینی شده به صورت فصلی است. دامنه و کاربرد دستورالعمل شامل مخازن و سدهای باطله و باطله هایی که مربوط به معادن فلزی هستند (کالک) باطله های سولفیدی، معدنکاری با روش لیچینگ (سولوشن ماینینگ)، سدهای باطله (مربوط به معادن فلزی که یک نقطه را از نظر توپوگرافی یا اقتصادی مشخص کرده اند که باطله ها را در آنجا دپو کرده اند)

که هیچکدام از اینها با تعریف مهندسی سد باطله نیستند. دمیهای سوخت، استوک پایلهایی که در معادن فلزی به وجود آورده‌اند. تمام نقاطی که آبهای زیرزمینی را تحت تأثیر قرار می‌دهند و هر جایی از معادن که شرایط ایجاد آلودگی آب‌های زیرزمینی را داشته باشند را در برمی‌گیرد.

دکتر رکنی:

علت اینکه جامعه معدنی انتقادات تندی را نسبت به این دستورالعمل‌ها مطرح می‌کنند به نظر شما چیست؟

مهندس فتحی:

بر اساس قوانین معدنکاران باید آلودگی‌های محیط زیستی را پایش کنند و به سازمان محیط زیست گزارش دهند؛ این پروتکل نیز بر اساس این قوانین بسته شده است.

تاکنون سازمان محیط زیست آلودگی آب‌های زیرزمینی را مورد پایش قرار نداده است. پایش‌ها در رابطه با آبهای سطحی، تالاب‌ها و رودخانه‌ها انجام شده ولی متأسفانه آب‌های زیرزمینی مورد پایش قرار نگرفته و این به معنی نبود قانون نیست، این پروتکل می‌گوید که اگر هر جا که معدنکار مشاهده می‌کند که نشستی از سدهای باطله اتفاق افتاده بر اساس یک سری دستورالعمل‌های مشخص اقدام کنند. مهندس گل‌علیزاده:

اگر خود اظهاری کنند راه کار برای آنها معلوم می‌شود و اگر اعلام نکنند بعنوان صنایع آلاینده اعلام و مشمول جریمه می‌شوند.

مهندس فتحی:

پایش آبهای زیرزمینی محل‌های دفع پسماند کار جدیدی نیست و کلا صناعی که آب بری زیادی دارند. در این پروتکل سد باطله را تعریف کرده ایم. سدهای باطله به موانعی گفته می‌شود که سازه‌ای است که جانمایی درستی داشته باشد جهت جمع‌آوری نشستی و انتشار آلودگی به منابع پذیرنده

اگر سد باطله نشستی داشته باشد از نظر ما سد باطله نیست.

چاه پایش: تعریفات چاه پایش را مشخص کرده ایم که به هر صورت که معدنکار امکانات دارد باید چاه را حفاری کند و حداقل دهانه آن باید به گونه‌ای باشد که امکان دسترسی (۱.۶ mm) به آب‌های زیرزمینی را داشته باشیم.

مهندس بهرامن:

در رابطه با عمق نیز دستورالعمل و تعریف آن را مشخص کرده‌اید؟

مهندس فتحی:

حداقل عمق ۵۵ متر باشد، ما می‌خواهیم سد باطله را پایش کنیم و نشستی آن را شناسایی کنیم و از نشستی آن جلوگیری کنیم، بهره برداران دیواره‌های چاه‌ها را سیمان کاری یا کول‌گذاری نکنند تا در هنگام پایش نشستی مشخص باشد.

در جاهایی که آب‌های زیرزمینی دارای عمق ۱۵۰ متری هستند پیشنهاد داده‌ایم هر سه ماه یکبار دیواره‌های چاه را نمونه برداری و بررسی کنند تا بتوانیم نشستی را بررسی کنیم.

مهندس بهرامن:

تعداد چاه‌های درجه یک: خود ما حفر می‌کنیم درجه دو: اگر چاه وجود داشته باشد و جریان آب زیرزمینی در آن وجود نداشته باشد توانایی پایش ندارند؛ همانند چشمه که اگر سفره آبگیر چشمه، سد باطله آنجا وجود داشته باشد.

دکتر رکنی:

آیا مطالعه پیمایش خاک برای چاه‌های نفتی نیز انجام شده است؟

فتحی:

در حفاریهای عمیق نیز امکان آلوده کردن آب‌های زیرزمینی نیز وجود دارد.

پسماندهای خطرناک که ضوابط زیست محیطی در رابطه با اینها نیز وجود داشته که هر موقع به آنها برخوردیم دستورالعمل مناسب باشد.

مهندس کشاورز پور:

این پروتکل‌ها برای گروه‌های ماده معدنی یکسان است؟ چون برخی از مواد معدنی سدهای آنها دارای آلودگی جهت آبهای زیرزمینی نیستند:

مهندس فتحی:

در انتهای پروتکل‌های ما یکسری جداول و پارامترها را آورده ایم که در آنجا تعریف کرده ایم و در آنجا تفاوت ماده معدنی را نیز در نظر گرفته ایم:

در ادامه: دهانه چاه باید آماده و سکوسازی شوند که یک موقع چاه بسته نشود و قفلی نیز برای دهانه چاه تعبیه شود.

مهندس بهرامن:

ما می‌توانیم سیستم‌های هشداردهنده (پایش آنلاین) را در چاه‌ها نصب کنیم.

فتحی: پارامترهایی که در پایش‌های آنلاین می‌توانیم بررسی کنیم بسیار کم است که خیلی از آنها از طریق پایش آنلاین نمی‌توانستیم آن را آنالیز کنیم.

بهرامن:

در بحث خود اظهاری چگونه پیش رفته اید؟

معدنکار با آزمایشگاه‌های معتمد سازمان محیط زیست قرارداد ببندد که آن آزمایشگاه بر اساس پروتکل‌های اعلام شده انجام داده و نتیجه آزمایش را به صورت همزمان به سازمان محیط زیست و معدنکار اعلام کنند.

برای تمام این مراحل دستورالعمل تهیه شده و مسیر راه مشخص شده است.

از تمام معادنی که امکان دارد که کارشکنی انجام دهند خود اظهاری به گونه‌ای است که از طریق پایش به موردی برخورد باشند و آن را ثبت کرده و به شما آن را اعلام کنند وقتی که ما از چاه نمونه‌گیری کنیم عنوان آن چاه کنترل می‌شود.

فاصله دو چاه ۲۰ - ۱۵ - ۳۰ - ۲۰ متر می‌باشد.

بهرامن:

* این دستورالعمل باید به گونه‌ای باشد که معدنکار سریعاً هشدار آلودگی را بگیرد و به سرعت جلوی آلودگی را بگیرند، اگر به صورت نمونه‌برداری باشد که به این معنی است که از قبل آلودگی به آنها وارد شده است.

فتحی:

خود معدنکار مراقبت کند از سد باطله که نشستی نداشته باشد و اگر متوجه نشستی شد جلوی آن را بگیرد که باعث آلودگی آب‌های زیرزمینی که مصارف گوناگون کشاورزی و مصرف خانگی دارند نشوند و از آنها جلوگیری کنند.

مهندس گل علیزاده:

سازمان باید بر روی هشدار اولیه بیشتر کار کند، اگر چاه‌ها و آب‌های زیرزمینی کشاورزان آلوده شود سازمان محیط زیست چاره‌ای به جز پلمپ کردن معدن ندارد.

به نظر در اجرا معادن بسیار این دستورالعمل را متوجه نشده‌اند؟ آیا امکاناتی برای کلاس آموزشی برای معدن‌کاران وجود دارد؟

مهندس بهرامن:

هر دستورالعمل جدیدی نیازمند آموزش و تعریف و تشریح آن برای مخاطب آن می‌باشد. بهترین راه این است که ما هشدار دهنده‌ها را داشته باشیم، اگر ما هشدار دهنده‌ها را نصب کنیم معدن کار می‌تواند حتی با یک چاه که در مسیر آب‌های زیرزمینی است میزان

آلودگی را پایش کند.

بسمه تعالی

تاریخ: ۹۹/۸/۲۸

صور تجلسه کمیته محیط زیست، خانه معدن ایران

مصوبات جلسہ

ردیف	موضوع	مسئول اجرا / پیگیری	مهلت
۱			
۲			

اسامی حاضرین

سرکار خانم دکتر رکنی، مهندس بهرامن، مهندس علی خادم آستانه، مهندس گل علیزاده، مهندس تورج فتحی، مهندس کشاورز پور

شرح جلسه

کمیته معدن، محیط زیست و منابع طبیعی خانه معدن ایران با حضور مدیران این دوسازمان مرتبط با بخش معدن تشکیل جلسه داد.

مهندس بهرامن:

تلاش ما این است که یک نسخه واحد برای بخش معدن - محیط زیست و معدن - منابع طبیعی تهیه کنیم و آن را به متولیان بدهیم

« راهکارهایی عملیاتی و اجرایی تهیه نسخه واحد بخش معدن و محیط زیست »

هوا و تغییر اقلیم سازمان حفاظت محیط زیست مطرح کرد:

در آستانه تدوین احکام برنامه هفتم هستیم، پایش خاک در قانون حفاظت خاک نیز آمده است.

مهندس علی خادم آستانه، مدیر کل دفتر حفاظت و حمایت منابع طبیعی سازمان جنگلها:

نکته ای که می توانیم به آن اشاره کنیم و برای بخش معدن و منابع طبیعی و محیط زیست می تواند مهم باشد بحث زراعت چوب است، بازسازی و احیاء معادن که ارزش اقتصادی نیز دارد - مکاتبه مورد نیاز هم با دستگاه های مربوطه انجام داده ایم. از طرفی چون ماده ۲۵ و مشارکت معدنکارها می توانند معدن هایی که بهره برداری آنها تمام شده است یا سایر معادن می توانند از این طرح استفاده کنند و هم درآمد اقتصادی دیگری نیز داشته باشند.

مهندس بهرامن:

این یک طرح بسیار خوب، اقتصادی و آینده دار است برای کشور ما به گونه ای که تقریباً ۱۵ سال آینده ما صاحب یک ثروت خوب خواهیم شد.

طرح اجرایی آن بر اساس مناطق نیز به سیاست های سازمان حفاظت محیط زیست و ارگان های وابسته بستگی دارد که این طرح را چگونه اجرا کنند.

شرکت های بزرگ و سایر معادن می توانند سرمایه خوبی را به این سمت بیاورند و می تواند تحرک خوبی را به وجود آوریم.

باید نشست های مشترکی با مسئولین مرتبط داشته باشیم و با طرح چنین برنامه های کاربردی، مفید و اقتصادی آنها را ترقیب کنیم و به

آنها برنامه بدهیم.

مهندس گل علیزاده:

یکی از راهکارهای تنفس و کاهش فشار به جنگل‌های ما همین استفاده از طرح_زراعت_چوب است که بسیار مفید است و می‌توانیم با همین دستور کارها یک حرکت بسیار خوبی را انجام دهیم که به صورت طرح‌هایی به مسئولین بالاتر پیشنهاد داده شود.

سرکار خانم دکتر رکنی، دبیر و مدیر اجرایی خانه معدن ایران از تورج فتحی، معاونت دفتر آب و خاک خواستند تا توضیحاتی را در خصوص ابلاغیه شماره ۹۹/۶۸۹۰/مورخ ۲۲/۰۶/۹۹ سازمان حفاظت محیط زیست با رویکرد ضرورت انجام پایش خاک توسط فعالین معدنی!! ارایه نمایند.

مهندس تورج فتحی، معاون دفتر آب و خاک سازمان حفاظت محیط زیست در اینخصوص اعلام کرد:
 قانون حفاظت خاک، قانون جدیدی است، سازمان باید ضوابط محیط زیستی معدنی را تبیین کند و به استان‌ها اعلام و به وزارت صمت نیز اعلام کند. در صورتی که ما تدوین یکطرفه این ضوابط را قبول نکرده ایم که بدون همکاری وزارت صمت این کار را انجام نمیدهیم. پژوهشکده خاک یکسری دستورالعمل‌های فنی تهیه کند اعم از اکتشاف، بهره برداری فرآوری اختتامیه معدن و که بر اساس آنها عمل کنیم و اینها را پیوست ضوابط کنیم. نهایتاً در مورد خاک، همه معدن تخریب خاک را دارند - این را همه ما می‌دانیم، در مورد قانون حفاظت خاک مخصوصاً معدنی که بیشترین تخریب خاک را دارند مانند معدن روباز خاک از بین می‌رود، یک ارزیابی از چنین معدنی داشته باشیم. در بحث پایش خاک، معدنی که در حال اکتشاف هستند یا بهره برداری هستند متفاوت است. سطح آلودگی خاک آنها متفاوت است و باید جداگانه بررسی شود.

مهندس کشاورز پور از دفتر اکتشاف معاونت معدنی وزارت صمت:

ماده ۲۴ قانون معدن: ادارات محیط زیست استان‌ها. با پرس و جو و اطلاعاتی که از استانها بدست آورده ایم متوجه شدیم که ادارات محیط زیست استان‌ها معمولاً به صورت کلی مباحث را اعلام می‌کنند و متأسفانه به صورت مصدافی آن را اعلام نمی‌کنند.

مصوبات جلسه

ردیف	موضوع	مسئول اجرا/ پیگیری	مهلت
۱			
۲			

بسمه تعالی

تاریخ: ۹۹/۸/۲۱

صور تجلسه کمیته معدن، محیط زیست و منابع طبیعی، خانه معدن ایران

بسمه تعالی
صور تجلسه
کمیته محیط زیست، منابع طبیعی و معدن، خانه معدن ایران

محل تشکیل جلسه: آنلاین از طریق نرم افزار اسکایپ	ساعت شروع: ۷:۳۰	ساعت خاتمه: ۹:۳۰
موضوع جلسه: ضرورت در نظر گرفتن مباحث زیست محیطی در طرح جامع طلا	تاریخ جلسه: ۱۳۹۹/۱۰/۲۴	

حاضرین جلسه

آقایان مهندس یوسفیان رئیس کمیته مصالح ساختمانی خانه معدن ایران و رئیس انجمن شن و ماسه تهران، مهندس بهرامن رییس خانه معدن ایران، فتحی معاونت آب و خاک سازمان محیط زیست، سلطان زاده پیمانکار تدوین طرح جامع طلا، دکتر شعبانی رئیس کمیته اکتشاف خانه معدن ایران، دکتر مدبری، مهندس باطنی رئیس خانه معدن مازندران، مهندس فتحی، مهندس خادم آستانه نماینده سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری جنگلهای، سرکار خانم دکتر رکنی، سرکار خانم مهندس کوچک زاده

شرح جلسه

آنچه در کمیته محیط زیست، منابع طبیعی و معدن خانه معدن ایران گذشت...

در ابتدای جلسه، مهندس بهرامن ضمن خوشامد به حضار با اشاره به افزایش میزان آلاینده‌های هوا در چند روز اخیر گفت: پیش از اینکه وارد دستور جلسه رسمی شویم صحبت‌های مهندس یوسفیان رئیس کمیته مصالح ساختمانی خانه معدن ایران و رئیس انجمن شن و ماسه تهران را در خصوص تعطیلی واحدهای صنفی شن و ماسه می شنویم:

مهندس یوسفیان: از نیمه دوم آذر ماه شاهد آلودگی هوا در تهران می‌باشیم.

وی افزود: در باب منشأ آلودگی، در کمال تاسف باید اعلام کنیم که تاکنون هیچ تحقیق جامع و مستدلی درباره عوامل اصلی آلودگی هوای شهر تهران انجام نشده است.

تاکنون چه منبعی نشان داده‌است که نقش معادن شن و ماسه در آلودگی هوای تهران بیش از نقش تردد

بسمه تعالی
صور تجلسه
کمیته محیط زیست، منابع طبیعی و معدن، خانه معدن ایران

کامیون‌های فرسوده یا سوخت غیراستاندارد خودروها یا تعداد سرسام‌آور موتورسیکلت‌های دوزمانه یا مصرف سوخته‌های غیر استاندارد از قبیل مازوت و... است؟

موضوع آلودگی هوای تهران مربوط به ذرات زیر ۲.۵ میکرون هستند که بزرگ‌ترین منشأ تولید آن نیز احتراق ناقص سوخته‌های فسیلی است و از اساس امکان تولید این ذرات در فرآیند تولید شن و ماسه وجود ندارد. از طرفی دیگر، برای انتقال کوچک‌ترین ذرات تولیدی معادن، احتیاج به حداقلی از سرعت باد است که در شرایط فعلی پایداری هوا، بادی وجود ندارد!!

مهندس یوسفیان اعلام کرد که انجمن شن و ماسه تهران حاضر است انجام هرگونه مطالعه و تحقیق برای تعیین میزان سهم آلودگی هوا توسط معادن شن و ماسه را برعهده بگیرد و نتایج حاصله را در اختیار تصمیم سازان قرار دهد

بهرمان: نگاه به مسئله محیط زیست مسئله‌ای است که باید به خوبی دیده شود و ما باید در کنار سازمان محیط زیست باشیم تا با مطرح کردن گزارشات و مسائل مربوط به معدن بتوانیم کاری کنیم که سرمایه افراد با چالش و توقف روبرو نشود.

فتحی، معاونت آب و خاک سازمان محیط زیست: اگر گزارش مستند دارید که واحد‌های معدنی سبب ذرات معلق در هوای تهران نیستند ما بتوانیم مطرح کنیم و این مشکل برطرف بشه.

درباره معادن طلا یک اتفاقی در سال ۸۳ افتاد که شرکت پویان زرکان مجوز فعالیت آزمایشی برای ۶ ماه گرفتند و متأسفانه در همان زمان کوتاه میزان مواد ورودی به کارخانه و میزان سد باطله، میزان زیادی بود و به خاطر نشتی که در دفع فاضلاب به وجود آمد باعث مشکلات زیادی شد و بعد از آن درباره کارخانجات طلا حساسیت زیادی به وجود آمد، چون با سیانور کار می‌کنند و اگر حساسیت نباشد مشکلات زیادی به وجود

بسمه تعالی
صور تجلسه
کمیته محیط زیست، منابع طبیعی و معدن، خانه معدن ایران

می آید.

در همان منطقه سه تا چشمه وجود دارد که همیشه در آزمایشات آب های آنها میزانی سیانور وجود دارد و این مسئله برای کارمندان کارخانه هم ایجاد مشکل می کند و خطرناک است و آن منطقه هنوز آب های زیرزمینی اش مشکل دارد.

به خاطر مسئله سیانور محیط زیست حساس شده اگر این مشکل حل شود، ما مشکلی با معادن طلا نداریم. بهرامن: در کل دنیا روش های جدیدی با نام دوستدار محیط زیست دارد مطرح می شود و ما باید از ابزارهای روز مدیریت و کنترل مسائل زیست محیطی استفاده کنیم و در زمینه محیط زیست ما هم تعارفی نداریم و باید بر اساس همان استانداردها کار انجام دهیم تا این نگرانی ها برطرف شود.

سلطان زاده، پیمانکار تدوین طرح جامع طلا: در بحث های مربوط به استخراج طلا معمولاً به صورت ۰ و ۱ عمل می کنیم و اتفاقات نظیر شرکت پویان زرکان در جاهای دیگر دنیا هم می افتد و ما باید روش صحیح را آموزش بدهیم نه این که کلاً جلوی فعالیت را بگیریم. ضرورت انجام مطالعات طرح جامع طلا:

نیاز به ترسیم جایگاه کنونی و دور نمای صنعت طلا بر اساس توانایی ها، محدودیت ها، آرمانها و چالش های صنعت

فقدان استراتژی ها و برنامه های عملیاتی توسعه صنعت با توجه به سناریوهای محتمل نبود سندی راهبردی برای سیاست گذاری های کارآمد دولتی در بخش بالادستی و پایین دستی لزوم ایجاد بانک اطلاعاتی از داده های صنعت طلا با قابلیت به روز رسانی هدف از انجام مطالعات:

ارتقای جایگاه صنعت طلای کشور با بهره برداری بهینه از منابع، خلق ارزش، تکمیل زنجیره، توسعه اشتغال،

رشد تولید و صادرات و سیانت از محیط زیست غایت طرح جامع طلاست

روش شناسی انجام مطالعات:

گام نخست: بررسی مطالعات پیشین

گام دوم: بررسی وضعیت صنعت در جهان کشورهای منتخب و ایران

گام سوم: عرضه یابی بخش های مختلف صنعت

گام چهارم: تعیین اهداف صنعت بر اساس سناریوهای محتمل

گام پنجم: طراحی مدل جهت بهینه سازی و تدوین استراتژی ها و برنامه های عملیاتی

اهمیت مطالعات زیست محیطی در تدوین طرح جامع طلا:

۱- بررسی استانداردهای زیست محیطی در جهان و ایران

۲- بررسی جوانب زیست محیطی معدن و صنعت طلا شامل قوانین و الزامات، تمهیدات فنی جهت کاهش

آلاینده ها و استاندارد ها و تمهیدات حمل مواد خطرناک در جهان و ایران

۳- بررسی رویکرد کشورهای منتخب در خصوص ملاحظات زیست محیطی معدن و صنعت طلا و تدابیر

زیست محیطی

۴- بررسی رویکرد ایران در خصوص ملاحظات زیست محیطی معدن و صنعت طلا

اطلاعات مورد نیاز جهت تدوین طرح جامع طلا:

۵- شناسایی چالش های زیست محیطی معدن و صنعت طلا

۶- خشکسالی و محدودیت تامین آب واحدهای معدنی و صنعتی طلا

بسمه تعالی
صور تجلسه
کمیته محیط زیست، منابع طبیعی و معدن، خانه معدن ایران

۷- شناسایی اهداف آرمان‌ها، محدودیت‌ها شامل حداقل‌ها و حداکثر‌ها در شرایط معمول و خاص از آلاینده های زیست محیطی و مشابه آن

۸- تحلیل ریسک جوانب زیست محیطی برای طراحی مدل های مناسب پیش بینی داده های داخلی اکتشافات:

معرفی سازمان های دولتی، غیردولتی و مردم نهاد مرتبط

روند ارائه مجوزهای زیست محیطی و چالش های آن

روند ارائه مجوزهای زیست محیطی و چالش های آن

عارضه های زیست محیطی فرایند اکتشاف

پیشنهاد های کمیته محیط زیستی خانه معدن ایران

آرمانها و اهداف زیست محیطی

بهرامن: نگرانی جوامع بحث سیانید هست و ما در رابطه با طلا باید نسخه قوی داشته باشیم که نگرانی ها برطرف شود و طرح جامع طلا نباید صرفاً برای سفارش ایمیدرو تهیه شود بلکه ما باید برای کل جامعه این طرح را ببینیم تا بتوانیم با ذینفعان به اشتراک بگذاریم و مسائل را مدیریت کنیم و خروجی خوبی برای جامعه داشته باشیم.

دکتر شعبانی رئیس کمیته اکتشاف خانه معدن ایران:

من خودم به عنوان یکی از افراد جامعه معدنی، همیشه ارتباط محیط زیست و معدن را مثبت دانسته ام و هدف این است که با هم همفکری کنیم و نتیجه مثبت بگیریم، در جلسات آینده کمیته اکتشاف طرح جامع طلا را مطرح می کنیم و نظرات دوستان را اعلام می کنیم تا در طرح جامع طلا مطرح شود.

بسمه تعالی
صور تجلسه
کمیته محیط زیست، منابع طبیعی و معدن، خانه معدن ایران

مهندس باطنی، رئیس خانه معدن مازندران: برای اکتشاف طلا در مازندران ما با سازمان محیط زیست مشکل داریم و وقتی بحث اکتشاف را مطرح می‌کنیم فکر می‌کنند می‌خواهیم فرآوری کنیم، در حالی که ما برای تحقیقات اولیه هم مشکل داریم در شرق و غرب مازندران در تحقیقات اولیه وجود طلا تایید شده ولی حتی وزارت صمت هم بخواهد ورود کند، محیط زیست مشکل ایجاد میکند. لطفاً آقای نظری این مورد را بررسی کنید.

بهرامن: بهتر بود تا زودتر این مشکل را به خانه معدن ایران انتقال و مطرح می‌کردید انشالله در اولین جلسه کمیته اکتشاف مساله را مطرح کنید تا دکتر شعبانی نظرات را بگویند و بتوانند راهنمایی کنند.
دکتر مدبری: دغدغه اکنون به جز بحث سیانید بحث فلزات سنگین نیز می‌باشد که از نگرانی های سازمان محیط زیست نیز می‌باشد. چند نکته که در طرح جامع طلا مورد توجه و بحث قرار می‌گیرد:
۱- سد باطله ۲- سیانید ۳- فلزات سنگین می‌باشد.

فتحی: در بحث اکتشاف در خصوص بخش هایی که داخل مناطق حفاظت شده و ملی قرار می‌گیرند مثل معدن طلای مونه وقتی محدوده‌ای جهت اکتشاف در سازمان استعلام می‌شود: ابتدا سعی می‌شود که موافقت نشود زیرا در ادامه جهت بهره‌برداری اقدام می‌شود. برخی مناطق مهم و حفاظت شده هستند که از نگاه زیست‌محیطی قاعدتاً نمی‌توان مجوزهای لازم را برای انجام اموراتشان و بهره‌برداری داد.
بهرامن: بحثهایی داشتیم در خصوص اینکه در اکتشافات مانعی برای عملیات اکتشافی نداشته باشیم.
اگر در این خصوص افرادی هستند که مانع کار آنها شده‌اند قابل پیگیری و حل شدن است.
خادم، نماینده سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری جنگلها:

نقش پوشش و یا ایجاد پوشش گیاهی در اطراف معادن طلا را نباید فراموش کنیم.

بسمه تعالی

صور تجلسه

کمیته محیط زیست، منابع طبیعی و معدن، خانه معدن ایران

با استفاده از گیاه بسیاری از سموم و فلزات سنگین که به آن اشاره شد قابل کنترل کردن است.

آمادگی داریم به هر شکل ممکن کمک کنیم تا آلودگی ها را به حداقل برسانیم که تا به آب و خاک و محیط زیست آسیب کمتری وارد شود.

بحث زراعت چوب هم می تواند قابل استفاده و انجام باشد. می توانیم این بحث را پیگیری و به انجام برسانیم. باید ببینیم سهم معادن شن و ماسه در ایجاد آلودگی چقدر است. باید موارد را تک به تک بررسی و نقش هر یک را در آلودگی زیست محیطی در نظر بگیریم و تمام موارد را به یک بخش مثل معادن شن و ماسه متوجه نکنیم.

در حال حاضر آسیب شناسی بخش معدن به طور کامل در محیط زیست صورت نگرفته است. باید این موارد به طور کامل بررسی شود.

بهرامین: کمیته مصالح ساختمانی و انجمن شن و ماسه آمادگی خود را برای مسئله زراعت چوب اعلام می کند. بازسازی معادن دقیقاً همین مواردی است که اعلام شد.

در خصوص عملیاتی کردن این بحث خانه معدن آمادگی خود را اعلام می کند.

دکتر پورمقدم، نماینده معاونت معدنی وزارت صمت: چند مورد ضروری است که جا دارد عرض کنم، باید مانند وزارت نفت عمل کنیم، در خصوص اکتشاف نفت اگر دبی خروجی از مقدار معین کمتر باشد آن را پلمپ می کنند تا برای نسل های آینده ذخیره شود.

در مورد معادن نیز باید به همین صورت عمل کنیم. نبایستی به فکر اکتشاف و بهره برداری تمامی معادن در امروز باشیم. هدف از اکتشاف معادن نیز باید همین باشد و مطالعات در خصوص شناسایی زمین باید صورت گیرد.

بسمه تعالی
صور تجلسه
کمیته محیط زیست، منابع طبیعی و معدن، خانه معدن ایران

ترکیب کانی های پارائنز طلا مثل ASS در حالت ترکیب هیچگونه آلاینده ای ندارد و در تنها مرحله فراوری به هنگام شکسته شدن این ترکیب می تواند ایجاد آلاینده داشته باشد.

در خصوص معادن شن و ماسه و ایجاد آلودگی های زیست محیطی، باید رده بندی شود که کدام موارد ایجاد آلاینده دارند. تمامی موارد ایجاد کننده آلاینده ای هوا باید مورد بررسی قرار گیرد و نباید معطوف به یک مورد که معادن شن و ماسه باشد باشیم.

باطنی: بحث زراعت را نباید به بخش معدن واگذار کرد. باید سازمان جدیدی در این خصوص تاسیس شود تا سیاست گذاری ها در آن انجام شود. باید بسته کاری در این خصوص تعریف شود و از سازمان صمت به متقاضی داده شود. (چه در مرحله اکتشاف چه استخراج و چه فراوری)

بهرامن: در خصوص طرح اصلاح قانون معدن، طی مذاکره با دکتر منصور قرار بر این شد که قانون جدیدی داشته باشیم که همزمان با بهره برداری، بازسازی را هم داشته باشیم.

دکتر مدبری: پژوهشی در خصوص اثر معادن شن و ماسه بر آلودگی هوا شده است. نتیجه این شده است که اکثر ذرات کربنی بودند و ذرات کانی و ناشی از معادن شن و ماسه کمتر از ۱۰ درصد است.

مصوبات

ردیف	موضوع	مسئول اجرا/ پیگیری	مهلت
۱			
۲			